

ثبات نسبی بازار اجاره مسکن
در زمستان

آرامش فصلی
یا وقفه‌ای موقت؟

نیاز اقتصاد ایران

صفحه ۵

صفحه ۶

بازار ارز دیجیتال در آغاز سال جدید
بارش‌دهی محدود همراه شد

بیت کوین ۹۱ هزار دلاری
دوباره در کانون توجه

گام بلند دولت برای اصلاح نظام یارانه‌ای

پایان ارز ترجیحی

«تعالد» طرح حمایتی دولت برای جبران اثرات اصلاح نظام تخصیص ارز را بررسی می‌کند

یک میلیون تومان برای هر ایرانی

۲

یادداشت - ۱

پدیده اقتصادی
راهکار سیاسی!

حسین حقگو

«تورم» یا در تداول
عام «گرانی» مهم‌ترین
«بازیگر» این روزهای
کشور است. مهم‌ترین
و البته کهنه‌کارترین
بازیگر آنچه این روزها
امواج اعتراضی را
برانگیخته و مردم را به

خیابان‌ها کشانده، تورم است (تورم ۵۲٫۶ درصدی
آذرماه امسال نسبت به آذرماه سال قبل) اما این
بازیگری حدیث این چندروز و چند سال نیست
و عنصر تعیین‌کننده رفتار اقتصادی و اجتماعی
ایرانیان و صبنندی‌ها در ساختار قدرت و منافع
کشور مان طی چند دهه اخیر (از اواسط دهه پنجاه
خورشیدی) تاکنون بوده و از اواسط دهه نود به
موتور محرک اعتراضات سیاسی تبدیل شده
است. تورم سواى آنکه پدیده پولی و در ربط با رشد
نقدینگی است اما در حوزه اقتصاد سیاسی این
بیماری مهلک، برآمده از تعاملات قدرت و منافع
گروهی و تعارض منافع میان گروه‌های اجتماعی و
نخبگان سیاسی و در مجموع ضعف نهادی در نظام
حکمرانی است. در این چارچوب سخنان رییس
بانک مرکزی برای «کنترل تورم» که دلیل آن را
«کسری بودجه» عنوان کرده و وعده ایجاد «ثبات
اقتصادی» (عبدالناصر همتی - ۱۰/۱۰) صرف‌نظر از
نیت خیر و شجاعت در قبول مسئولیت در وضعیتی
بحرانی، قدری ساده‌انگارانه به نظر می‌آید. چرا که:
«ثبات اقتصادی» امری پیچیده و گره خورده با
ثبات سیاسی و رضایت اجتماعی است و صرفاً در
قاب موفقه اقتصادی آن هم سیاست‌گذاری‌های
پولی که بانک مرکزی متولی آن است قابل تعریف
و تحقق نیست. بر همین اساس چنین وعده‌بزرگی
که نیازمند نگاه مشترک نظام حکمرانی به مقولات
سیاست خارجی و رابطه با قدرت‌ها و نهادهای
بین‌المللی و نیز حقوق و آزادی‌های فردی و
اجتماعی و تأمین فضای مناسب فعالیت نهادهای
مدنی و سیاسی است، در ظرف کوچک قدرت و
امکانات بانک مرکزی و رییس تازه منصوب شده
آن نمی‌گنجد. آیا اراده سیاسی برای انجام چنین
تغییرات راهبردی و پارادیمی وجود دارد؟!

تعریف عامل تورم به «کسری بودجه» دولت
از نسوی رییس بانک مرکزی نیز به نظر یک
فراموش کاری سیاسی است والا خود ایشان که
استاد اقتصاد بوده و هستند، به خوبی می‌دانند
که تأثیر عامل «انتظارات تورم» در ایجاد تورم،
طبق تحقیقات اقتصادی کم از اصلاحات نهادی
و انضباط مالی و استقلال بانک مرکزی نیست،
آن هم در وضعیت امروز جامعه ایران که به نظر
وزن این انتظارات به مراتب بیشتر از عدم تعادل
بودجه است. در واقع امروزه انتظارات تورمی
که به «پیش‌بینی‌ها و برداشت‌هایی در رفتار
مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان اطلاق می‌شود
که خانوارها، بنگاه‌ها، سرمایه‌گذاران و سایر فعالان
اقتصادی درباره نرخ تورم آینده در ذهن دارند و این
انتظارات بر اساس تجربه‌های گذشته، اطلاعات
رسمی، رفتار سیاست‌گذاران و شرایط اقتصادی
شکل می‌گیرد» (اقتصاد سیاسی تورم - دکتر
مهدی عسلی) تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر تصمیمات
اقتصادی بازیگران اقتصادی دارد.

اگر تورم به عنوان مهم‌ترین و کهنه‌ترین زخم بر پیکره
اقتصاد و کار و زندگی و معیشت جامعه خوندنمایی
می‌کند و خود را در قالب اعتراضات صنفی و مردمی
نشان می‌دهد، بهمپودی آن نیز از مسیر راهکاری
جامع‌الاطراف و چندوجهی ممکن است! از اولی‌ترین
آنها که خاتمه دادن به تحریم‌ها با گفت‌وگوی جامع
با اروپا و امریکاست تا اصلاحات ساختاری اقتصادی
و خاتمه دادن به انحصار نهادهای و مداخلات دولتی و
قدرت‌گیری دولت در عرضه کالای عمومی و ایجاد
بسترهای مشارکت اجتماعی.
تنها در چارچوب حرکت در چنین مسیری است
که شکاف دولت - ملت کمتر شده و اعتماد مردم به
نظام حکمرانی و امید به آینده افزایش و انتظارات
تورمی کاهش یافته و اصلاحات پولی و مالی
ثمربخش می‌شود. راه برو ن رفت از این بحران و
کاهش فقر و فلاکت مردم، نه فقط اقتصادی بلکه
بیشتر سیاسی و غلبه خیر عمومی و منفعت ملی بر
منافع ذی‌نفعان خاص و کاسبان اسناد داخلی و
تحریم‌های خارجی است!

یادداشت - ۲

بودجه با مهار تورم، پیام ثبات به اقتصاد می‌دهد

هادی حق‌شناس

قبل از هر چیز لازم است
بودجه ۱۴۰۵ از منظر ماهوی
مورد بررسی قرار گیرد.
این بودجه اگر چه به دلیل
محدودیت منابع، انقباضی
تنظیم شده، اما در صورت
اجرای دقیق ابعاد و زوایای
گوناگون آن، می‌تواند پیام

مهمی از کنترل تورم، انضباط مالی و هدایت نقدینگی
به سمت تولید به فعالان اقتصادی و نظم و نظامات بازارها
ارسال کند. بودجه در واقع سند دخل و خرج یکساله
دولت است و تصویری روشن از نحوه مدیریت منابع و
مصارف عمومی کشور ارایه می‌کند. توجه داشته باشید
وقتی از بودجه صحبت می‌کنیم، منظور منابع در آمدی
دولت و هزینه‌هایی است که باید در طول سال پرداخت
شود. هزینه‌هایی که بخش قابل توجهی از آنها ناگزیر و
اجتناب‌ناپذیر است. در لایحه بودجه ۱۴۰۵، هزینه‌های

اصلی دولت شامل حقوق و دستمزد کارکنان، تعهدات
رفاه اجتماعی و بودجه عمرانی است. حداقل یک میلیون
میلیارد تومان از هزینه‌ها به حقوق کارکنان دولت
اختصاص دارد، حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار میلیارد
تومان به بوط به رفاه اجتماعی است و نزدیک به ۶۰۰
هزار میلیارد تومان نیز برای بودجه عمرانی پیش‌بینی
شده است. حذف یا کاهش این ارقام عملاً به معنای
توقف پروژه‌ها یا ناتوانی دولت در ایفای تعهدات خود
خواهد بود. بر همین اساس می‌توان گفت بخش اعظم
هزینه‌های پیش‌بینی شده در لایحه، اجتناب‌ناپذیر
است و دولت ناچار بوده این ارقام را لحاظ کند. بنابراین
قضاوت درباره بودجه باید بر پایه این واقعیت‌ها و شرایط
موجود اقتصاد کشور انجام شود، نه صرفاً بر اساس
مقایسه ظاهری اعداد، وقتی نرخ تورم حدود ۴۰ درصد
است، اما بسیاری از ارقام بودجه تنها ۶ تا ۷ درصد افزایش
یافته‌اند، طبیعی است که این بودجه را انقباضی بنامیم.
این انقباض به معنای ریاضت صرف نیست، بلکه تلاشی
آگاهانه برای جلوگیری از تشدید تورم است. یکی از
نشانه‌های واقع‌بینی در این بودجه، برآورد قیمت نفت
است که عددی غیر واقعی یا بلندپروازانه ندارد و حدود
۶۵ دلار پیش‌بینی شده است. مهم‌تر از آن، سهم نفت
در بودجه عمومی است که حدود ۵ درصد برآورد شده
و نشان می‌دهد دولت تلاش کرده وابستگی بودجه به

یادداشت - ۳

بورس و عبور از تنش‌ها

بهمن فلاح

بازار سرمایه، به عنوان بخشی
اثرپذیر از کلیت اقتصاد
کشور، همواره تحت تأثیر
فضای سیستماتیک حاکم بر
متغیرهای سیاسی، اقتصادی
و بین‌المللی قرار دارد. این
تأثیرپذیری موضوع تازهای
نیست و در دوره‌های مختلف،
استفاده‌های

به‌ویژه در بزرگ‌نمایی‌ها مانند انتخابات، تحولات سیاسی
داخلی، تنش‌های منطقه‌ای یا بروز شوک‌های قیمتی
و اقتصادی، خود را به اشکال متفاوت نشان داده است.
طبیعی است که در چنین مقاطعی، نوعی تعارض یا
نااطمینانی در فضای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران
شکل بگیرد و بازار با نوساناتی مقطعی مواجه شود.
در مقطع فعلی نیز بخشی از فضای که بر بازار سرمایه
حاکم شده، همین جنس تنش‌ها و نااطمینانی‌هاست.
باین حال، نگاهی به عملکرد بازار در سال گذشته نشان

می‌دهد که بورس ایران از آزمون‌های بسیار سخت‌تری
نیز عبور کرده است. تجربه، خنده‌های نظیر تنش‌های
شدید غیر اقتصادی و حتی اتفاقاتی همچون جنگ
۱۲ روزه که از منظر ریسک سیستماتیک در بالاترین
سطح قرار داشتند، نشان داد که بازار سرمایه توان عبور
از شوک‌های بزرگ را دارد و پس از هر دوره التهاب،
مجدداً به مسیر تحلیلی و مبتنی بر متغیرهای بنیادی
خود بازمی‌گردد.
آنچه امروز بیش از هر عامل دیگری به تداوم روند بازار
کمک کرده، اصلاح تدریجی، اما معنادار متغیرهای
کلان اقتصادی است. حرکت به سمت تکن‌رخ شدن
اگر چه هنوز به نقطه ایده‌آل نرسیده‌اند، اما نسبت به
سیاستگذار به منافع بازار سرمایه در تدوین بودجه و
در نظر گرفتن بازدهی بورس به عنوان یکی از ابزارهای
تأمین مالی، از جمله عواملی بوده که زمینه‌شکل‌گیری
نگاه مثبت به بازار را فراهم کرده است. این اصلاحات
اگر چه هنوز به نقطه ایده‌آل نرسیده‌اند، اما نسبت به
سال‌های گذشته نشانه‌های روشنی از تغییر رویکرد
سیاستگذار را مخابره می‌کنند. در کنار این عوامل،
تحولات اخیر در حوزه سیاست‌های پولی و ارزی،
به‌ویژه با تغییر مدیریت بانک مرکزی و سیگنال‌هایی
اما در خصوص کنترل نقدینگی، مدیریت بازار ارز و
شفافیت سیاستی ارایه شده، نقش مهمی در تقویت

انتظارات مثبت فعالان بازار داشته است. همین موضوع
باعث شده امیدوی که بر اثر سال‌ها سرکوب قیمتی و
عقب‌ماندگی بازار نسبت به تورم تضعیف شده بود، بار
دیگر به فضای بازار حاکم بر
البته نمی‌توان انکار کرد که در کوتاه‌مدت، فضای
تنش‌آلود می‌تواند بر رفتار معامله‌گران اثر گذار باشد.
کاهش موقت ارزش معاملات، افزایش احتیاط
سرمایه‌گذاران و حتی فاصله گرفتن مقطعی بازار از
روند صعودی اخیر، از جمله پیامدهای محتمل چنین
فضایی است. اما این واکنش‌ها بیش از آنکه به تغییر
چشم‌انداز بازار مربوط باشد، ناشی از مدیریت ریسک
توانمند و انتظارات هیجانی است نکته قابل توجه
در شرایط فعلی، سسلح بلوغ بازار سرمایه نسبت به
سال‌های گذشته است. بازار امروز نشان داده که قادر
است همزمان متغیرهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت
را در تحلیل‌های خود لحاظ کند و در نهایت، وزن
بیشتری به عوامل اقتصادی و بنیادی بدهد. همچنین
نقش افرنی صندوق تثبیت بازار و صندوق توسعه و
حمایت در هفته‌های اخیر، به‌ویژه در مقاطع هیجان
منفی، پیام‌روشنی برای فعالان بازار داشته است؛ اینکه
سازوکارهای حمایتی اجازه شکل‌گیری ریزش‌های
هیجانی و غیرمنطقی را نخواهند داد.
از این منظر، حتی اگر در کوتاه‌مدت فشارهای
روانی منجر به نوسان یا افت مقطعی شود، انتظار
واکنش‌های شدید و ماندگار از سوی بازار چندان
محتمل به نظر نمی‌رسد. تجربه‌های گذشته نیز
نشان داده که این گونه تنش‌ها معمولاً اثر عمیقی
بر دیدگاه و استراتژی سرمایه‌گذاران بلندمدت
ندارد. در نهایت باید تأکید کرد که بورس، برخلاف
بسیاری از بازارهای موازی، هنوز رشد متناسبی
با تورم و افزایش نرخ ارز تجربه نکرده و از منظر
ارزش‌گذاری در سطوح جذابی قرار دارد. همین
مساله باعث شده پتانسیل تداوم مسیر صعودی
همچنان پایدار باشد. به نظر می‌رسد بازار سرمایه،
با عبور از مقطع فعلی نیز بار دیگر نشان خواهد
داد که مسیر خود را بر اساس منطق اقتصادی،
سودآوری شرکت‌ها و اصلاح متغیرهای کلان ادامه
می‌دهد؛ مسیری که اگر چه خالی از نوسان نیست،
اما در مجموع چشم‌اندازی امیدوارکننده پیش‌روی
سرمایه‌گذاران قرار می‌دهد.

در بازار سرمایه چه می‌گذرد
سیگنال بانک مرکزی
به بورس

تجربه گذشته نشان می‌دهد سیاست‌های ارزی
همتی می‌تواند هم ثبات نسبی ایجاد کند و هم در
صورت خطا، زمینه‌ساز نوسانات تازه شود. بازگشت
دوباره عبدالناصر همتی به ریاست بانک مرکزی برای
بازار سرمایه حامل پیام‌های مهمی است. این انتصاب
نشان‌دهنده تمرکز بر نرخ واقعی ارز، کاهش شکاف
میان بازار نیما و آزاد و حرکت به سمت سیاست‌های
پولی منسجم است. تجربه گذشته نیز نشان می‌دهد
که بورس در دوران مدیریت همتی هم از ثبات
نسبی سیاست‌های ارزی بهره‌برد و هم از نوسانات
شدید آسیب دید. اکنون که نرخ دلار در مرز ۱۴۰
هزار تومان قرار گرفته، بازگشت عبدالناصر همتی
به ریاست بانک مرکزی با... **صفحه ۴ را بخوانید**

دلار عقب‌نشینی کرد
اما قیمت خودرو همچنان صعودی!
شعله‌های گرانی
در بازار خودرو

تعالد | با وجود کاهش نسبی نرخ ارز در بازار آزاد،
قیمت خودرو همچنان روند افزایشی دارد. رکود
معاملات، عدم تمایل فروشندگان به عرضه خودرو
و انتقال ارز صنعت خودرو از تالار اول به تالار دوم،
بازار را در شرایط پیچیده قرار داده است. شرایطی
که کارشناسان آن را یکی از سخت‌ترین دوره‌های
تورمی صنعت خودرو می‌دانند. بازار خودرو طی
هفته‌های اخیر و در پی افزایش نرخ ارز در بازار
آزاد-بیا جهش قیمتی روبرو شد. هر چند نرخ ارز
در روزهای اخیر اندکی... **صفحه ۷ را بخوانید**

یادداشت - ۴

یارانه و مساله تورم

فتح‌الله بیات

طرح جامع حمایتی دولت
شامل بر ۱۵ ماده رسماً
وارد مرحله اجرا شد و
آیین‌نامه اجرایی این طرح
در جلسه‌ای با حضور مسعود
یزشکیان رییس جمهوری،
معاون اول رییس‌جمهور،
دبیر شورای عالی امنیت
ملی، وزرا و اعضای اقتصادی کابینه، نمایندگان
دستگاه‌های اجرایی و استانداران سراسر کشور به
صورت برخط بررسی و اجرای آن به‌طور رسمی
آغاز شد.

طرح جدید یارانه‌ای ما را یاد آن زمانی می‌اندازد که
برای اولین بار بحث یارانه‌ها در مجلس مطرح شد و
بعداً قبوض چند برابر افزایش یافت و قیمت کالاهای
مصرفی هم تغییر کرد ولی یارانه تا چند سال در جا
مزدور و افزایش پیدا نکرد. بعد از مدتی یارانه ۴۰۰ هزار
تومان شد یعنی نسبت به تورم رشدی نداشت، لذا
از آن نگرانیم که این طرح جدید که به دنبال بحث
حذف ارز ترجیحی مطرح شده، باعث شود قیمت
کالاهای اساسی سرسام‌آور بالا برود. شاید این طرح
تواند در یک مقطعی مشکل معیشتی مردم را حل
و هزینه‌ها را جبران کند ولی در درازمدت قطعاً
خانوارها به لحاظ مصرفی به مشکل برمی‌خورند
مگر اینکه با افزایش تورم این مبلغ هم بالا برود در
غیر این صورت اگر بخواهد مثل یارانه قبلی ثابت
بماند دردی را آندوا نمی‌کند. با وضعیتی که در حال
حاضر حاکم است و انتظاراتی که مردم و کسبه
دارند باید طوری رفتار شود که نه تنها آن به آسیب
دشمن ریخته نشود، بلکه اصناف، بازاربان و طبقه
شریف و محبوب کارگری برای پیگیری مطالبات
صنفی و شنیده شدن صدایشان به کف خیابان نیابند
و مسوولان فشار اقتصادی را از روی دوش مردم و
کارگران بردارند.

کارگران کار می‌کنند و انتظار دارند در قبال کار مزد و
حقوق مکفی دریافت کنند. حقوقی که به تناسب تورم
رشد و قدرت خرید ارتقویت کند. مباحثی مثل کالابرگ،
اختصاص یارانه و کمک‌های معیشتی خوب است ولی
به‌شرطی که همزمان با افزایش تورم پیش‌برود نه اینکه
تورم‌رها شود و... **ادامه در صفحه ۳**

به شماره ۳۲۰۵۳۰۰۰ در دسترس شماست

مخاطبان عزیز می‌توانند نظر ها، انتقادات و پیشنهادهای خود در مورد مطالب مختلف روزنامه را با ذکر جزئیات به این سامانه پیامک نمایند.

سامانه پیامکی روزنامه تعادل

مژده
برای دریافت مشاوره و برنامه ریزی
و کیچ هدیه آموزشی
رتبه برتر شو
باشماره ۰۹۱۲۹۶۷۸۱۳۴ تماس بگیرید